

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

w Publicznym Gimnazjum nr 25 w Łodzi do realizacji w roku szkolnym 2009/2010

I. Wstęp.

Program realizowany jest w oparciu o następujące podstawy prawne dla działań profilaktycznych w szkołach:

1. Ustawa z dnia 7.09.1991 r. o systemie oświaty.
2. Ustawa z dnia 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
3. Ustawa z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Ustawa z dnia 24.04.1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
5. Ustawa z dnia 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
7. Konstytucja RP.
8. Konwencja Praw Dziecka.

Założeniem Szkolnego Programu Profilaktyki jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny z uwzględnieniem prawa do przekonań religijnych, światopoglądowych oraz wolności sumienia. Szkoła ma obowiązek zapewnić wszystkim uczniom powszechny dostęp do nauki i wychowania, ochronę przed przemocą, a także kierować się zawsze dobrem ucznia, troską o jego zdrowie, postawę moralną i obywatelską z zachowaniem poszanowania godności osobistej.

Szkolny Program Profilaktyki jest spójny z Szkolnym Zestawem Programów Nauczania, Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i Programem Wychowawczym Szkoły.

Program jest adresowany do młodzieży gimnazjalnej przechodzącej zasadnicze przemiany: fizjologiczne, emocjonalne, społeczne i duchowe związane z okresem dojrzewania.

Jego realizatorami są wszyscy wychowawcy klas, nauczyciele, katecheci, pedagog szkolny oraz zapraszani do szkoły specjaliści z instytucji świadczących pomoc z zakresu profilaktyki wychowawczej i zdrowotnej.

Naszym zdaniem, proces wychowania musi być wzbogacony o działania profilaktyczne mające na celu chronienie młodzieży przed zagrożeniami i reagowanie na nie. Program profilaktyczny powinien być realizowany we współpracy z rodzicami uczniów, bowiem to oni powinni razem z nauczycielami tworzyć środowisko przyjazne dziecku.

Rada Pedagogiczna Gimnazjum nr 25 zna czynniki ryzyka, które powodują zachowania ryzykowne młodzieży. Dlatego pamiętamy o czynnikach chroniących przed patologią i staramy się realizować je w programie profilaktyki szkoły.

Pamiętamy (wg. Hawkinsa) o:

- silnej więzi emocjonalnej z rodzicami
- zainteresowania nauką szkolną
- regularnych praktykach religijnych
- uwewnętrznionym szacunku dla norm, wartości, autorytetów

II. Diagnoza środowiska szkolnego - identyfikacja problemów.

Podstawą do opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki było zebranie informacji od nauczycieli, rodziców i uczniów o sytuacji wychowawczej w szkole. W tym celu dokonano wewnątrzszkolnej diagnozy wychowawczej poprzez:

- obserwację zachowań i problemów młodzieży na terenie szkoły oraz w sytuacjach pozalekcyjnych
- analizę problemów edukacyjnych i wychowawczych zgłaszanych do pedagoga szkolnego i wychowawców (analiza dokumentacji, rozmowa)
- analizę problemów zdrowotnych rejestrowanych i dostrzeganych przez pielęgniarkę szkolną (rozmowa)
- analizę problemów zgłaszanych przez rodziców (ankieta wśród rodziców klas pierwszych, konsultacje indywidualne, zebrania klasowe)
- analizę problemów sygnalizowanych przez kuratorów sądowych oraz policjantów (rozmowy, dokumentacja).

Diagnoza środowiska szkolnego wskazała najważniejsze problemy, dzięki czemu możliwe stało się określenie **obszarów działań profilaktycznych:**

- I. Promocja zdrowego stylu życia
- II. Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych
- III. Przeciwdziałanie przemocy i agresji
- IV. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i przestępczości
- V. Minimalizowanie zjawiska absencji
- VI. Skuteczne rozwiązywanie konfliktów
- VII. Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem sekt i mediów
- VIII. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym
- IX. Doskonalenie nauczycieli w zakresie oddziaływań profilaktycznych
- X. Współpraca z rodzicami.

III. Cele Szkolnego Programu Profilaktyki:

- ❖ Stworzenie warunków do tego, aby uczniowie byli odpowiedzialnymi organizatorami życia szkolnego oraz zostali włączeni do realizacji zadań wynikających z programu wychowawczego szkoły
- ❖ Budowanie postawy życzliwości i szacunku do innych ludzi
- ❖ Uwrażliwienie na krzywdę wyrządzoną innym
- ❖ Wdrażanie do pomagania innym
- ❖ Doskonalenie umiejętności komunikowania się z innymi oraz chęci poznawania poglądów innych ludzi
- ❖ Przygotowanie do współdziałania w grupie oraz do przestrzegania norm społecznych
- ❖ Informowanie o konsekwencjach zachowań destruktywnych
- ❖ Pogłębianie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych
- ❖ Nauczanie zachowań asertywnych oraz sposobów radzenia sobie w sytuacjach stresowych
- ❖ Ukazywanie pozytywnego aspektu zdrowego stylu życia
- ❖ Uczestnictwo w zajęciach sportowych i innych nadobowiązkowych działaniach pozalekcyjnych

- ❖ Uczenie szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego
- ❖ Przygotowanie do życia w rodzinie, społeczności lokalnej i w państwie
- ❖ Zwiększenie bezpieczeństwa w szkole, w tym kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu
- ❖ Wyższa frekwencja szkolna.

IV. Formy realizacji programu

Szkolny program profilaktyki Gimnazjum nr 25 zakłada formy i metody oddziaływań profilaktycznych dostosowane do poziomów profilaktyki opisanych poniżej:

Poziom pierwszy

Dotyczy ogółu młodzieży i promuje zdrowy i aktywny styl życia. Opóźnia wiek inicjacji alkoholowej, nikotynowej i narkotycznej. Realizowany jest poprzez działania informacyjne oraz specjalistyczne programy profilaktyczne.

Poziom drugi

Adresowany jest do grup podwyższonego ryzyka, do tych, którzy już przeszli próg inicjacji. Zwykle młodzież ta ma problemy w domu, szkole. Formy pomocy zwykle organizowane są przez specjalistyczne ośrodki, działania socjoterapeutyczne. Zadaniem pedagogów na tym etapie jest udzielenie rzetelnej informacji o ośrodkach, instytucjach, osobach, które mogą udzielić pomocy.

Poziom trzeci

Adresowany jest do osób uzależnionych, które ponoszą poważne konsekwencje swojego zachowania. Działania odwykowe, leczenie, psychoterapia, rehabilitacja, resocjalizacja należy do wyspecjalizowanych instytucji.

Jak wynika z powyższego podziału profilaktyka na poziomie pierwszym i drugim ma w szkole najszerszy zasięg i zakres działania.

Jest ona realizowana w ramach:

- Lekcji wychowawczych,
- Zajęć warsztatowych z uczniami,
- Ścieżek międzyprzedmiotowych,
- Udziału w uroczystościach szkolnych, apelach, imprezach kulturalnych, rekolekcjach,
- Przeprowadzonych wycieczek szkolnych,
- Spotkań ze specjalistami - psychologami, pedagogami, kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami policji,
- Spotkań z rodzicami w ramach „Otwartych Drzwi” oraz w kontaktach indywidualnych,
- Współpracy z instytucjami wspomagającymi (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Usług Psychologicznych, Sąd, Policja, Staż Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, itp.).

V. Zasady ewaluacji.

W ustaleniu czy program profilaktyki przynosi oczekiwane efekty niezbędna jest ewaluacja, dlatego będziemy kontrolować:

- 1. Co się wydarzyło w czasie realizacji programu i dlaczego (ewaluacja procesu)?**
- 2. Czy osiągnięte zostały cele i czy wykonano zaplanowane zadania (ewaluacja wyników)?**

Elementem ewaluacji jest stałe monitorowanie przebiegu realizacji zadań. Sprawdzeniem skuteczności działań będzie końcowa ewaluacja wyników.

W celu uzyskania informacji, jak realizowane są zaplanowane zadania i czy w związku z nimi uczestnicy programu napotykali na trudności, dokonywany będzie monitoring programu 1 raz w ciągu roku szkolnego.

Ewaluację wyników należy przeprowadzić pod koniec trzeciego roku pracy z programem. Wyniki będą ważnymi wskazówkami do pracy w kolejnych latach.

Ewaluacja procesu

Będzie systematycznym monitorowaniem przebiegu realizacji zaplanowanych działań w celu uzyskania odpowiedzi na pytania:

1. Czy dążymy do osiągnięcia celów?
2. Czy zadania są realizowane? (Jeżeli nie, to dlaczego?).
3. Jakie trudności mieli realizatorzy w związku z wykonywaniem zadań?
4. Co sądzą uczniowie i ich rodzice na temat realizowanych zadań?
5. Czy zaplanowane zadania zostały zakończone? (Jeżeli nie, to dlaczego?).
6. Jakich użyto środków i czy były wystarczające?
7. Czy w trakcie pracy nad programem wprowadzono zmiany? (Jeżeli tak, to jakie i dlaczego?).

Ewaluacja wyników

Będzie dotyczyła zadań i celów programu. Zostanie dokonana po każdym roku nauki.

Podstawa do jej przeprowadzenia będą:

- obserwacje uczniów w różnych sytuacjach, np. podczas ustnych odpowiedzi, sprawdzianów, publicznych występów, pracy w grupie, kontaktów z kolegami na przerwach, uroczystościach szkolnych i środowiskowych,
- analiza dziennika lekcyjnego pod kątem frekwencji, uwag dotyczących zachowania się uczniów na lekcjach, ich stosunku do nauki, kolegów i nauczycieli oraz wyników nauczania,
- analiza dzienników zajęć pozalekcyjnych, wyrównawczych i kół zainteresowań pod względem liczby korzystających z nich uczniów i ich osiągnięć,
- diagnozy sprawdzające,
- wywiady z pielęgniarką, pedagogiem odnośnie liczby i rodzaju konfliktów i nieporozumień między uczniami,
- ankiety przeprowadzane wśród uczniów, nauczycieli i rodziców, analiza sprawozdań z konkursów przedmiotowych i zawodów sportowych, analiza wytworów pracy uczniów na rzecz klasy i szkoły,
- rozmowy z uczniami, ich kolegami, nauczycielami, innymi pracownikami szkoły, rodzicami,
- opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej, konkursy, quizy, zajęcia warsztatowe

